

ХРОНИКА О НЕУНИШТИВОСТИ СРПСКОГ ДУХА И ЈЕЗИЧКЕ ВЕДРИНЕ

Као да се оно чему пријети нестанак и заборав, или макар некаква трансформација, склања и бежи у ријечи. У оно што је било на Почетку. На спасоносну *Обалу папира* на којој су пјевали и Хомер, Данте, Шекспир, Гете, Хелдерлин, Рилке, Његош, Дучић, Попа...

И то је један од доказа (?) да ништа не нестаје, јер Ријечи су у Онога Који је Био и Одувијек Јесте. Елем, кад на ломну људску стопу (а српску поготово) зине ала звана *бестражје*, језик канда активира своје тајне, унутрашње меморије, оне архетипске и религиозне, али и историјске и културолошке. Језик спусти своје танане *уставе* е да би забораву пресјекао његово *мливо*.

Душан Лојпур активирао је меморије хронике, те староставне и моћне људске (и српске нарочито!) памтивјечнице, и покушао да физичку и менталну слику свога и нашег завичаја Гламоча (онако како ју је он развио) сачува и замрзне у свијести оних који се јоште, упркос свему, *словесају*. На нашу радост!

Гламоч је већ самом својом генезом и цијелом географско-природном топономијом -

легенда, тако да све оно што му је савременост у међувремену “дописала” и што му “дописује” - природно улази у тај трезор. Управо је са тих разлога Лојпурова хроника ономадног и данашњег (оскрнављеног) Гламоча скуп истинитих легенди о овоме простору *кодекса части и атмосфере*.

Елем, Гламочу је већ у почетку, изгледа, било суђено (и досуђено!) да буде легенда, и све оно што му се касније десило и што му се дешава данас, оваквом какав јесте - легенда је, или макар добра грађа за легенду. Легендарни су његови људи, расути данас којекуде, легендаран њихов језик који још једино чувају његови бивши (или данашњи малобројни) становници, легендарне природне љепоте, ваздух, вода, легендарно његово поднебесје понад легендарног Шатора...

Древно и староставно, историјско и савремено (ратно и поратно), традиција и наслеђе (са финим нијансирањима богатог и разнородног народног живота), и све то исказано кроз пошалицу и виц, анегдоту и легенду - Лојпур је захватио и скренуо у лијевак хронике, јер се то обиље гламочко, налик на горску воду, и није могло друкчије захватити. Зато су у *живот и прикљученија* Гламоча стали и сијело, и прелције, и коло

(глуво!), и зборови, и вашар, и кромпир, и благо (стока), и ракија, и женидба, и потковица, и польски радови, и дежурне будале, и још много тога што се налази у овоме рукопису.

Међу најбоље и најдирљивије текстове у овоме рукопису спадају, прије свих, хронике *Јоцо* и *Шатор*.

Због свега реченога, рукопис Душана Лојпуре *Дубоко око рунолиста* свесрдно препоручујем за штампање, као занимљив прилог нашим свеукупним хроникама о неуништивости српског духа и наше језичке ведрине.

Анђелко Анушић